

HAI LGAN!

Xisbiga Hantiwadaagga Kacaanka Soomaaliyeed

*Isbeddellada Muuqaalka
Siyaasadda ee Adduunka
Saddexaad*

*Xiriirka Qaanuunka
Dastuuriga iyo Qawaaniinta
kale ee guud*

Suugaanta Kacaanka

**Nuxurka Aydiyolojiyada
Hantiwadaagga**

U Halgan
Waxbarasho
Si Waxbarashadu
Halgankaaga
U Kordhiso

HALGAIN

waxaa soo saara
GOLAHA DHEXE EE
XISBIGA H. K. S. BISHIIBA HAL MAR

GUDDIGA QORAALKA

o Cabdiraxmaan Ceydiid Axmed / Guddoomiye

Abuukar Maxamed Xuseen (Iikar) Xoghaye

o XUBNAHA GUDDIGA QORAALKA

Rashiid Sheekh Cabdullaahi

Cabdi Yuusuf Ducaale (Boobe)

Maxamuud Cabdi Cali (Bayr)

QIIMAHA

Soomaaliya

Koobigiiba 2/= Shilin

Sanadkiiba 40 = / shilin oo kharajka Boostada ku jiro

Dumida Carbeed iyo Afrikada Bari

40/= shilin sanadkii oo kharajka boostadu ku jiro.

Koonfur, bartamaha iyo Galbeed Afrika

\$17.00 sanadkiiba Kharajka boostadu ku jiro.

Aasiya

\$20.00 sanadkiiba oo kharajka boostadu ku jiro

Yurub

\$25.00 sanadkiiba oo kharajka boostadu ku jiro

Ameerika (Waqooyi iyo koonfur)

\$30.00 sanadkiiba oo kharajka boostadu ku jiro.

TUSMADA

JT
407
• H342
N342

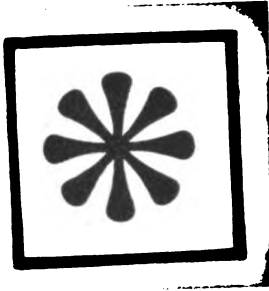
	Bogga
I. DAYMADA.	
Barnaamijka dowladda cusub.	2
II. ARRIMAHA SIYAASADDA, DHAQAALAHA IYO BULSHADA.	
— Isbeddelada muuqaalka siyaasadda ee ad-duunka saddexaad. Maxamuud C. Cali «Bayr»	4
— Qaanuunka Dastuuriga ah iyo xiriirka uu la leeyahay qawaaniinta guud ee dalka. Maxamuud C. Tuur-yare	7
III. NOLOSHA XISBIGA	
— Abaalmarinta 10kii sano ee Kacaanka.	9
IV. ARRIMAHA DUNID.A	
— El Salfadoor. Cabdi Yuusuf Ducaale «Boobe»	11
V. WARBIKINTA BISHA.	
— Xuska maalinta xoogga Dalka.	12
— Shirkii dib u habeynta xeerka ururka M. Afrika.	13
VI. HIDDAHA IYO DHAQANKA.	
— Suugaanta Kacaanka Axmed Cartan Xaange	15
VIII. ARAGTIDA CILMIGA AH.	
— Nuxurka Aydiyoolojiyadda Hantiwadaagga. Cali Cabdulle «Cali Aar»	19

HALGAN

oo ku soo baxa afafka Soomaaliga
Carabiga iyo Ingiriiska

Telefon Lr. 720 51,74
S. B. 1204
Qolka Lr. 112
Guriga Ummadda
Muqdisho, JDS

CODKA RASMIGA AH EE GOLAHA DHEXE EE X.H.K.S.
Bishiba mar sannadka 4aad, tirsigii 42, bisha Abriil 1980 Qiima-
ha waa 2/= Shs. So

DAYMADA

Barnaamijka Dowladda Cusub.

Madaxweynaha JDS Jaalle Maxamed Siyaad Barre wuxuu bishii Febraayo 1980ka ku dhawaaqay dawlad cusub. Waqtigaas oo ku beegnaa fadhigii ugu horreeyey ee Golaha Shacbiga heer Qaran. Dawladda cusubi waxay markiiba ku dhaqaaqday iyada oo tixgelinaysa hay'adaha kala geddisan sidii ay wax uga qaban lahayd arrimaha la xiriira Siyaasadda, gudaha iyo dibeddaba, dhaqaalaha iyo noloosha ijtimaaciga ah.

Taabba gelinta barnaamijka dawladda cusub ee qorshaha dhaqaale ee shanta sano ah iyo himilada siyaasadeed waxay muujinaysaa horumarinta bulshadeenna hantiwadaagga ah. Barnaamijka cusub oo ay ku dheehan tahay waayo-aragnimadii laga helay tobankii sannadood ee isbeddelka kacaanku ka jiray dalka wuxuu tiro iyo tayo ahaanba muujinayaa fulinta hadafka ummaddu ay leedahay xagga qarannimada, madaxbannaanida iyo horumar ijtimaaci ah oo deg-deg ah.

Dhinaca siyaasadda ee Barnaamijku waxay taabnaysaa aragtida horusocodka ah ee Soomaaliya gudaha iyo dibeddaba. Waxaa la guddoonsaday joogtayn dhisme hantiwadaag iyo in la burburiyo wixii is-hortaaga mawqifka dimoqraadiga ah.

Horumarinta iyo sinnaanta dadka dhexdoodu waxay ahaan doontaa mid hoggaamisa siyaasadda gudaha, ka horjeedidda Imberyaaliyadda, gumeysiga iyo gumeysiga cusub, sahyuuniyadda iyo midabtakoorku waxay noqonayaan gogol-dhigga siyaasadda dibedda. Waxay mar walba aragtideenna siyaasadeed ee caalamiga ahi noqonaysaa taageeridda gobannimadoonka iyo ka gilgilashada dhiigmiiradka lagu hayo adduunka saddexaad. Nabadda, is-ixtiraam, xiriir wanaagsan iyo inaan dawladda fara gelinin arrimaha gudaha ee dal kale waxay noqonaysaa mid aan u dagaallanno si adduunka oo dhammi u noqdo bulsho caafimaad qabta, taasoo gaar ahaan u faa'iidey.

8/3/80

naysa dalalka adduunka saddexaad ee Soomaaliya ka mid tahay. Marka keliya oo la samayn karo horumar dhaqan-dhaqaale waa marka la heloo nabad waarta.

Barnaamijku wuxuu xoog saarayaa sidii dhaqaalaha loo kobcin lahaa oo ku xiran isbeddelka wax soo saarka ijtimaaciga ah. Wuxuu markaa barnaamijku muhiimad siinayaa xiriirka qaybaha kala duwan ee dhaqaalaha qaranka. Sida aan ka war qabnoo waxaa halbowle u ah dhaqaalaheenna beeraley xoolo dhaqato. Wuxuu markaa barnaamijku isku taxalujinayaa sidii labadaa qaybood xoog loo saari lahaa taasoo timid ka dib markii la darsay qiimaha dhaqaale ee ay ku fadhiyaan.

Dawladd waxaa lagu qiimeeyaa xumaanteeda iyo samaanteeda hadba sida ay u qiimeeyso nolosha ijtimaaciga ah. Dawladda cusubi waxay waxbarashada, caafimaadka, shaqada iyo arrimo kale oo la xiriira nolosha ka dhigtay kuwa ugu horreeya ee la dhammeystiro mashaakilkooda. nolosha ijtimaaciga ee dal lama odhan karo way fiican tahay haddii aanay salka ku hayn dhaqaale fayow iyo siyaasadda. Nolosha ijtimaaciga ahi kama duwana dhaqaalaha iyo siyaasadda muhiimada la siiyo. Dawladda cusubi waxay ka amba qaaday xallinta nolosha ijtimaaciga ah, aragtida maadiga ah ee taariikhda oo aaminsan in qofku uu u baahan yahay cunto, gabood iyo dhar inta aanu isku taxalujin in uu raadiyo afkaar ruuxi ah. Haddaba tobankii sannadood oo aan soo dhaafnay oo kacaanku ka talinayey dalka, waxaa la qoray farta Soomaaliga, waxaa aad u korodhay fursaddii dadweynuhu u heli lahaa waxbarashada, waxaa yaraatay shaqo la'aantii dalka ka taagnayd.

Ciyaaraha oo baaba'sanaana waa la soo nooleeyey. Dhinaca nolosha ijtimaaciga ah waxay dawladda cusubi ka shidaal qaadatay khibradii waqtiyadii hore waxaanay higsanaysaa mustaqbal midho dhaliya.

Arrimaha Siyaasadda Dhaqaalaha iyo Bulshada

Isbeddelada Muuqaalka Siyaasadda ee Aduunka Saddexaad.

— BAYR —

Horumarka beryahan dambe ay siyaasaddu samaysay waxay yihiin Isbeddelo ballaaran oo dhinac kastaba ah; Ereyada siyaasadeed ee shalay la isticmaali jirey iyo itijaahyadii siyaasadeed waqtigan haatan ah waxaa galay shaki weyn. Isbehaysiyadii hore u jirey way burbureen waxaana abuurmay kuwo cusub. aydiyolojiyadii iyo doodihii ay hore u soo saareen kooxdii yarayd ee ahaa aqoon - yahannada Reer - Galbeedka ah ee ay ka mid ahaayeen ninkii la oran jirey D.Bel iyo xaashiyaddiisii ayaa maanta halqabsi u noqotay aqoon - yahanno iyo siyaasiyiin badan oo ah waddamada Adduunka saddexaad. Soo noolaanshaha (Machiavellism) makyaafalisamku soo baxday goobaha siyaasadda ayaa muujinaysa inay tahay dhabbo cad oo ay dadka aqoon - yahannada hantiwadaaggu wax ku qaadan karaan marka ay tarmatooda kaga soo horjeedaan ra'yiga hantigoosiga, xoojinta maskaxda horusocodka ah ee aqoon - yahannada adduunka saddexaad iyo dadyowga taabaalaysan.

Doodda oranaysa, ma jiro saaxiibbo waara, hase yeeshee waxaa jira dana waara, waxa markii ugu horreeyey soo saaray ninkii la oran jirey Machiavelli, waxaana sii shaac bixiyey ninkii la oran jirey Winston Jeerjil (Winston Churchill). Weedhu waxay u egtahay inay mid habboon tahay, hase yeeshee haddii laga eego xagga tiway ka madhan tahay oo waa

been, waana mid khatar ah. Waxaana been ka dhigay markii weedhu ay iska horkeentay labada ifafaale ee isku xiran iyo isla markaa halka ay ka ambaqaadayso. Waxa kale oo ay khatar ku tahay waxa ka dhex muuqda dhammaan noocyada danaystenimada ah.

Aan ka bilownee, weedhaasi waxay dafirsan tahay, in waqtigan haatan ah iska horjeedka ugu weyni uu yahay kan marxaladda ka gudubka hantigoosiga ee loo gudbayo hantiwadaagga, iyo dhaqdhaqaaq xornimo doonka ah ee aloosan. Haddii iska horjeedkaas labada hab aynu eegno waxaynu gaaraynaa in aragtiyooyinka Hantiwadaagga ah iyo hantiwadaagga ah iyo hantigoosiga halganka ka dhaxeeyaa uu aad u xoog weyn yahay. Qofkii isku daya in uu dafiro iska - soo horjeedka labada dhaqan-dhaqaale (Hantiwadaagga iyo hantigoosiga) waxa aan shaki lahayn inuu dadka maxaysatada ah jidka ka habaabinayo. Qodobka ugu weyn ee dooddeennu wuxuu yahay, saaxiibtinimada iyo danta, inaan la kala sooci karin. Saaxiibtinimadu waxay tilmaantaa danaha badan ee dadka ka dhexeeyn kara, danaha la wadaagaana waxay dhibbaan xoogaysiga saaxiibtinimada iyo danaha badan ee ka dhaxeeya ummadaha iyo dawladaha waxa keliya oo ay jiri karaan marka aragti aydiyolojiyadeed oo isku mid ah la isugu yimaaddo. Ma jirto saaxiibtinimo bilan oo ka baxsan guud ahaan fekerka, iyo ha-

dadyada oo dhammaantood isugu biyo shubanaya aragtida aydiyolojiyadeed ee u gaar ah bulsho amase bulshooyin jira waqti taariikhi ah.

Hordhacaasi wuxuu inoo muujinayaa fahanka tiyooriyadda iyo baraatikada ee waqtigan aan ku jirro. Haddii aynu doonayno in aynu ogaano baraahtikada ama wax qabadkeenna mustaqbalka soo socda ee bulshadeenna waxa lagama maarmaan ah in aynu si is-dabajoog ah u baadhno ifafaalayaashii hore iyo kuwa cusubba si aynu u dhex galno nuxurka runta ah ee Siyaasadda ka jirta adduunka saddexaad oo soddonkii sannadood ee aynu soo dhaafnay soo martay isbeddelo xoog leh. Dhammaadkii kontonaadkii iyo biilowgii lixdanaadkii waxa xoo-gaystay oo kor u kacay halgankii xornimadoonka oo mideeyey xoogagga bulshooyinka iyo dabaqadaha intooda badan, waqtigaas cadowga dadyowgu wuxuu ahaa gumeysigii yurubta galbeed. Dunida hantiwadaagguna waxay ahayd xoogga ballaaran ee halgankii xornima - doonka. Burjuwaasiyadda oo horseed u ahayd ummaddaha u dagaallamayay xornimadu waxay macaawino ballaaran ka heli jireen dawladaha hantiwadaagga ah, taasina ay ugu wacnayd, mahadi ha gaartee, mabda'a xalaasha ah ee Caalamnimada broletaariyaadka iyo isgarabsigooda oo had iyo goor gacan wax ku ool ah u fidinayey xornimada dadyowga adduunka saddexaad.

Madax aad u tiro badan oo ay ka mid ahaayeen Jamaal Cabdinaasir, iyo kuwaami Nakruuma, ayaa waqtiyaal aad u fara badan isku taxalujiiyey inay tilmaamaan mucaawinada wax ku oolka ah ee dawlada hantiwadaaggu ay ka gaystaan xornimada siyaasadda iyo dhaqaalaha dalalka adduunka saddexaad. Madaxdasi aragtida dheer lahayd iyadoo la kaashanaya siyaasadaha waddamaddooda iyo siyaasadda dhexdhexaadka ahba, waxay raaceen jidka ka soo horjeeda Imberiyaaliyadda iyo hantigoosiga. Imberiyaaliyaddu iyadoo ka cadhaysan siyaasadda madaxa bannaan ee Jamaal iyo Nakruuma, waxay sameeyeen shirqoollo fara badan oo ay ula jeedeen inay xukunka kaga ridaan, waxayna ku guulaysteen shirqoolladaas kuwo ka mid ah.

Beryihii hore ee Imberiyaaliyad nacaybkeedu xoogga lahaa, waxaad mooddaa haatan in uu mad - madow galay. Waxaan iyana ka soo gudubnay ruuxii kacaanimada ahaa ee ummadeed ee sida cad uga soo horjeeday Imberiyaaliyadda iyo himilooyinkiisii u jeeday inay kharribaan dhammaan dhinacyada badan ee nolosha bulshada. Is - garabsigii mitidka ahaa ee lagaga soo horjeeday xoogagga kala duwanina ay ku canbaarayn jireen Monoboliyadaha ay isku bahaysteen ummadaha dhowrka ah ee hadafkoodu yahay inay helaan macaashka ugu sarreeya, ayaa haatan sii daciifaya. Laakiin, arrintaas waa inaan loo tarjumanin in himilooyinkii Kacameed ay itaal darreeyeen. Hadafka ah in isbeddel kacameed lagu sameeyo adduunka waa mid taagan lana sugayo in la xaqiijiyo. Waxaana aan shaki lahayn in ay jiraan xoogag mitid ah oo horseed u ah himoladaas in ay gaarsiiyaan bulshooyinka adduunka sadde-

xaad. Waxaa tilmaan mudan, in ay jiraan horumar tayo iyo is kala soocidda ah oo ay gaareen xoogagga bulshooyinka u halgamaya in dib u habeeyaan bulshadii hore oo ay abuuraan mid casri ah.

Waddammo badan oo ka tirsan adduunka saddexaad waxa ku xoog weyn nidaamka birograadiyadda kombradoorka ah. Waxa la wada ogyahay inay burjuwaasiyadda birograadiga kombradoorka ah dabeecad ahaan meesha ay kaga jirto wax soo saarka bulshada, ay ka mid yihiin kabitaalka la soo dhoofiyo ee ay leeyihiin ummaddaha dawlada ah ee ku bahoobay manaboliyadda iyo wakiilada kale ee kabitaalka caalamiga ah ee sida tooska ah ama aan tooska ahayn u xukuma dhaqaalaha ummadda. Burjuwaasiyadda birograadiga ah ee kombradoorka ahi waxay heshaa macaash laba dhexaad ah oo ay ka hesho iibinta badeecadda laga soo - saaro waddammada dibedda iyo iyadoo adeeg ugu shaqaysa goobaha wax - soo - saarka ee ku yaalla dalkooda. Haddaba, dabaqaddaasi waa mid ka madhan dareenka waddaninimo maadama ay dakhligooda ka keenaan iibinta danaha dalkooda ay ka iibiyaan shisheeyaha dhiigmiirtaha ah. Kama madhna oo keeliya dareenka waddaninimo, laakiin waxa sidoo kale ay ka madhan yihiin kaalinta madax bannaanida ah ee lagu horumarinayo qaranka. Iyadoo ah dabaqad ku nool dhiigmiirad iyo boobidda khayraadka qaranka. Burjuwaasiyadda birograadiga ah ee kombradoorka ahi waxay is xejiyaan dhiigmiiratada qalaad, iyaga oo iska indha tiraya dhibaataada culayska badan ee dulsaar dadka badan ee dalka u dhashay, dhibaataadaas oo ay keentay dhiigmiiradka gudaha iyo dibeddaba ah iyo cadaadiska labadaas dabaqadood ee ma-

taanaha ah ee burjuwaasiyadda ahi ay ku raadinayaan macaashka uu suurto geliyey siyaasadda ay dabaqaddoodu maamulayso, iyadoo ay kala qayb galayaan shaqaalaha adeegga ee sida istraatejiyada ah meesha loo dhigtay ee hela gacan saarka yar, iyo iyadoo xataa la siiyo liisannada lagu ilaashado sayladda gudaha si ay qaali wax ugu gadaan, oo markaa ay ku kallifto inay oggolaadaan arrimaha markaas jira. Laakiin tallaabooyinkaas khaa'innimada ah waxay leeyihiin hab kordhinaya isla markaana xoojinaya dhaqaalaha bulshadooda. Sida badanna suuqa madoobi uu xoogaystaa; qiimaha badeecadda; dhulka iyo dhammaan waxyaabaha kale way ka sare maraan dakhliga yar ee dadka badan ee xoogsatada ah, kuwaas oo lagu cadaadiyo inay oggolaadaan heer nololeed ee aad u hooseeya. Arrimuhuna waxay dhimasho kama dambays ah yimaadaan marka ay muuqato in waddanku fakhriyeyo, oo ay sayladda ka dhammaadeen badeecadihii daruuriga ahaa. Tusaalooyin cadna waxaa loo qaadan karaa wixii ka dhacay Ungaadha iyo Gaana.

Qodobka muhiimka ah ee ka muuqda lafa - gurkaasi aan soo sheegnay wuxuu yahay, arrimahaas jira oo dhammi, waxyaabaha ay ku reebayaan Siyaasadda dibedda ee bulshooyinka ay xukumaan burjuwaasiyadda kombradoorka ahi. Inagoo malayn karna, ayaa hadana waxaa si dhab ah loo xaqiijiyey in diyaalektikada Siyaasadeed ee waddanka gudihiisu kuu muujinayso siyaasadda dibeddu qaabka ay tahay. Waxaan ku soo ururin karna in mowqifka caalamiga ah ee bulshooyinkaas uu noqon karo mid dib - u - socod. Haddaynu ka eegno xagga Afrikaanka oo ay ka jiraan dhowr dawladood oo kombradoorka biro-

qraadiga ah, siyaasaddooda di-beddu ay amar - ku - taagleeyaan Imberiyaaliyadda caalamiga ah iyo hantigoosiga. Ilaa waqtigan haatan ah dabaqadda Kombradoorka biroqraadiga ahi ma jecla inay dalka dhaqaalihisa ku dhisaan horumar madax bannaan. Iyagoo, ka duwan burjuwaasiyadda qaranka ee tixgelinaya halganka ay kaga soo horjeedaan in kabitaalka la soo dhoofiyaa qabsato sayladda gudaha, dabaqada haasi marnaba iskuma dayaan in ay habeeyaan siyaasadda dhaqaale ee gudaha iyo dibedda. Sida runta ah, waxay xoogooda oo dhan saaraan siday isugu dari lahaayeen dhaqaalaha dalalkooda iyo kan hantigoosiga caalamiga ah. Laakiin, isu - geynta sidaas ahi ma keento kaalin horumarnimo, hase yeeshee waxay cayaartaa kaalinta ah inay daciifiso dhaqaalaha qarankooda oo noqda mid u adeega una hoggaansama amarrada hantigoosiga Adduunka. Waxaan u jeedaa, isugaynta labadaas dhaqaale ma aha mid u dhacaya wax is - dhaafsi labada dhinac ka yiimaadda, laakiin waa mid dhinac keliya ah oo salka ku haya inuu dhaawaco waxtarka mustaqbalka ee dhaqaalahaas jilicsan. Dhibaatooyinka ka aloosan dhaqaalaha Imberiyaaliyadda adduunka ee ay ka mid yihiin qalalaasaha, qiimaha cirka isku shareeray dhibaatooyinka la xiriira shidaalka, iyo qiimo bararka (infation) gaaray heerka sare iyo lacagta heehaabaysa ayaa loo soo gudbiyaa adduunka saddexaad dhaqaalahooda kaasoo daciifnimadii hore u haystay daraaddoodaan iska xajin karin khatartaas. Taas weeye sababta dadyowga adduunka sadde-

xaad ay si is - daba joog ah u sii fakhriyayaan, inkastoo, sannadba, sannadka ka dambeeya wax - soo - saarka beeruhu uu muujiyo korodhka dhoofiska badeecadaha daruuriga ah.

Haddaba iyadoo dabaqadaha burjuwaasiga kombradoorka biroqraadiga ahi ay xukumaan dalal badan oo adduunka saddexaad ah waxay iska indho tiraan waxyaabaha runta ah ee ka taagan dhaqaalaha dalalkooda, taasina ay suurto gelin wayday in dabaqaddaasi ay aragto xididka qudhminaya dhaqaalahooda. Inta hantigoosiga adduunku xukumayo dhaqaalahooda waxaa mar walba sii xoogaysanaysa inay isu dhii baan kabitaalka la soo dhoofiyo.

Dabaqadaha casriga ah ee noqonaya taajiriinta mahad ha gaarto luf - lufka ay ka helaayan macaashka weyn ee Imberiyaaliyadda adduunka ee lagu helay muruqa dadyowga maxaysatada ah, waxa ka maqan kartidii ay isku hortaagi lahaayeen gurguuradka is - daba joogga ah ee kabitaalka la soo dhoofiyo. Waxay raadiyaan cudurdaarro fara badan si ay is - bahaysi siyaasadeed iyo isugayn dhaqaale ula sameeyaan Imberiyaaliyadda kana soo horjeestaan inay dadyowgoodu iska xireeyaan, cabiidsiga kabitaalka monoboliyadda Xoogga dheeraadka ah iyo soo noolaynta siyaasadeed ee ra'yiyadii Mikyafalisamka ee ku jirta weedha ah ma jirto saaxiibtinnimo waarta, laakiin waxa jira dano waara, waxa weeye arrin cusub oo dabaqadda Kombradoorka ahi ay is kaga iibinayso Imberiyaaliyadda u

talisa. Marka cudur - daarrada la xiriira in laga mid noqdo xuluufada Imberiyaaliyadda uu meel mar noqon waayo, haddana, burjuwaasiyadda adduunka saddexaad waxay garaacaan durbaanno kale oo dadka ay been ugu sheegayaan.

Hadal iyo dhammaan iyadoo aan soo dhaafnay waqtigii halganka xornimada ee burjuwaasiyadda waddammada adduunka saddexaad ay cayaari jirtey kaalinta horusocodka ah, waxa haatan taagan in xoogagga dabaqaduhu ay qaataan khad cad oo la xiriira is - bahaysiga siyaasadeed. Burjuwaasiyadda adduunka saddexaad gaar ahaanna kombradoorka biroqraadiga ahi ayaa waxaa muuqata in ay yeelanayaan midabkoodii, dhinacana ay saarayaan Imberiyaaliyadda u talisa. Iyadoo la isku dayayo in Imberiyaaliyadda laga nabad geliyo adduunka saddexaad, ayaa haddana waxaa heedheedh la geliyey, su'aasha ah, Imberiyaaliyaddu waa ayo? Laakiin Imberiyaaliyadda waa la yaqaannaa, waana caan. Imberiyaaliyad cusub oo haatan dhalatay ama soo baxday ma jirto. Imberiyaaliyaddii ay taariikhda dhabta ahi sheegtay waa jirtaa, waana rafanaysaa. Imberiyaaliyaddaas cadowga u ah dadyowga adduunka ayeynu u jeednaa in aynu ku dhufanno dhirbaaxooyin kama dambays ah oo tirtira. Beenta laga sheegayo saaxiibtinnimada istraateejiga ah ee xornimada dadyowga adduunka saddexaad waa mid aan raad lahayn. Waxa keliya ee ay abuurtaa waa dhalinteed iska baabi' doona waqti aan dheerayn.

Qaanuunka Dastuuriga ah iyo Xiriirka uu la leeyahay

Qawaaniinta Guud ee Dalka .

— Maxamed C. Tuur-yare

Xiriirka dastuureed wuxuu u qaybsamaa, kan dastuurku la leeyahay qawaaniinta guud ee gudaha iyo midka uu la leeyahay arrimaha dibedda oo ku saabsan siyaasadda iyo qaanuunka duwaliga.

Laamaha ugu muhimsan qaanuunka guud ee gudaha, haddii laga reebo qaanuunka dastuuriga, waxay yihiin qaanuunka maamulka, qaanuunka maaliyadda iyo kan janaayiga ama ciqaabta. Qawaaniinta, dhammaan, waxay ku kulanta mawduuc kaliya ee ah, haddii diirka laga sii qaado ama la sii caddeeyo, qaranka, in kastoo midkiiba ka arkaayo qaranka dhinac aan kan kale ka eegeyn, markuu gudanaayo howshiisa u gaarka ah.

Qaanuunka dastuuriga, mitaal ahaan, intiisa badani, wuxuu nidaaminaya arrimaha siyaasadeed ee qaranka, marka kan idaarigaahu nidaaminaayo dhinaca arrimahaas ee maamulka, kan maaliyaduna dhinaca kale ee maaliyada, midka Janaa'igashuna dhinaca ciqaabta.

Haddaba, haddaan dib u sii falanqayno xiriirka, waxaan ka Gun gaareynaa, guud ahaan, dabecadiisa, gaar ahaanna, heerarka uu kala joogo, marka loo fiiriyo qaanuunka dastuuriga ah.

Falanqayntaan oo kale waxay noo ifinaysa meelaha qarkood ee xirkaha qaanuumeed (qaanuunka dastuuriga iyo laamaha qaanuunka guud) isaga dhafmaan, baahi dhaqanka iyo mid cilmiba intaba loo qabo, sida ay nala tahay, in la kala saaro ama la kala furo xirkahaas.

Xuduudka ama soohdinta uu

dhexeysa qaanuunka dastuuriga iyo laamaha qaanuunka guud qaarkood aad bay u muuqataa Mugdi sii weynna kama saarnna xataa kuwaa aqoon gaar ahaaneed u lahayn qaanuunka guud.

Xuduudda xarriirkaas oo kale waxaa ka mid ah tan u dhexaysa qaanuunka dastuuriga iyo midka Jamaa'iga ama ciqaabta. Marka qaanuunka dastuurigaahu nidaaminayo, sidaan kor ku soo sheegnay, hawlaha siyaasadeed ama dhaqaale, kan ciqaabta wuxuu nidaaminaya xariirka qaranka iyo qofka u dhexeeya oo ka dhashay dembi kan dembi ka galay bulshada.

Mawduuca qaanuunka ciqaabta ahu, wuxuu uga duwan yahay kan qaanuunka dastuuriga waxyaalaha uu kulminayo oo ay ka mid yihiin caddeynta dembiyada, hababka loo maro sugiddooda, ciqaabaha iyo go'aannada la xiriira fullitooda.

Qaanuunka maaliyaddu wuxuu xiriir joogto ah la leeyahay qaanuunka idaariga ama maamulka, weligiina asaga ayuu ka mid ahaay, hase ahaatee, ahmiyadda gaarka ee uu yeeshay waqtiyaalkaan dambe awgeed, ayuu uga soo go'ay kan kale, si uu keligiis isu taago, una nidaamiyo mowduuca ahaan, waxaa soo gala qaranka iyo wixii ka baxa, ama si kale haddii loo yiraahdo, dakhliga qaranka iyo kharajkiisa. In kasta oo soohinta u dhexeysa qaanuunka maaliyadda iyo kan dastuuriga aysan uga muuqan qof kasta sida ay uga muuqato tan u dhexeysa qaanuunka ciqaabta iyo midka dastuurigan haddana dabecadda dhaqaale ee mowduuca

qaanuunka maaliyadda iyo midda siyaasadeed ee qaanuunka dastuuriga waxay aad u sii caddeynaayaan soohintaas labadaan qaanuun u dhexeysa.

Dhibaataada weynu waxay ka imaaneysa kala soocidda qaanuunka dastuuriga iyo kan idaariga ah.

Sababta keeneysa dhibaataadan waxaa ka mid ah mowduucyada labada qaanuun isugu imaanaayaan iyo isdhexgalkooda xad dhaafka ah, haddii loo fiiriyo qawaaniinta kala ee la wadaagta magaca guudnimo, hase ahaatee, labada qaanuun waxay leeyihiin waxyaabo laga kala sooci karo, kuwaas waxaa ka mid ah in hawlaha qaanuunka dastuuriga tan ugu muhimsani tahay abuuridda hay'adda qaanuun dejinta xaddidida awoodaheeda iyo xiriirka ay la leedahay kuwa kale ee fulinta iyo garsoorka, marka hawlaha qaanuunka idaariga ku kooban yihiin nidaaminta, saldada dawladda oo idaariga ah; guud ahaan, gaar ahaanna, hawlaha maamuleed (actes administratives) oon lahayn ama ka maqan tahay dabecadda siyaasadeed waxaa ka mid ah kuwa nidaaminaaya xiriirka saldada fulinta ahu la leedahay midda Qaanuun Dejinta (sida fadhi isugu yeeridda barlaamaanka, dib u dhigidiisa iyo kala diridiisa, sida dastuurkeenni hore ugu tilmaamayey qodobaddiisii 53;54, dastuurka cusubna, koolkiisa ugu tilmaamayo qodobadiisa 63,64,) hawlaha saldada fulintu ugu matiilayso qaranka xiriirkiisa dibedda (sida ku baqidda dagaalka ama nabadda, meelmarinta heshisyada dawliga ah oo ku xusan qodobka

82aad ee dastuurka cusub) iyo kuwa ay ku bedbaadinayso gobanimadiisa ee isla dastuurka ku tilmaamayo qodobkiisa 83aad sida ku baaqidda xaaladaha aan caadiga ahayn ee dalka iyo soo saaridda qawaaniin la xariirka duruuftaan iyo wixii la mid ah).

Haddii la doonaayo caddeyn dheeraad ah, inkasta oon halkaan dhammaan lagu soo koo-bi karin, waxaa la raaci kara intaas, laba xaaladood ama arrimo oo ahmiyad u leh. Intey la ekaataba kala soocidda hawlaha maamulka iyo kuwa xukuumadda ama dawlada ee dabeecadoodu kala gedisan tahay. (Labada eray xukuumadda iyo dawlada waa isku macno haddii la raaco dastuurka cusub). Xaaladda hore waxay tahay in hawlaha xukuumaddu ama dawladdu, tii la yiraahdaba, gelaayaan xerada ama xuduudka qaanuunka

dastuuriga, marka hawlaha idaarigaahu yihiin nuxurka qaanuunka maamulka ahu ku shuqlan yahay.

Midda labaad waxay tahay in Parlamaanku (ama Golaha Shacbiga) ku leeyahay hawlaha dawladda oo dabeecadda Gaarka leh awood kormeer ama baaris, sida dastuurka cusub ugu tilmaamay qodobkiisa 75aad, marka garsoorku ku leeyahay hawlaha maamuleed awood kormeer oo ugu duwan dabeecadeeda garsoornimo taas siyaasadeed.

Waxyaabaha kala soocaaya ama kala saaraaya laba qaanuun kuma koobna keliya mawduucyada kala gedisan ee midkiiba qaarkiisa u nidaaminaayo.

Waxaa kale oo jira habab lagu kala xaqiijiyo ujeedooyinka kala jaadka ee labada qaa-

nuun, sidaasna ku noqon kara astaamo lagu kala sooco, kuwaas oo ah dariiqadaha ama siyaabaha kala duwan ee midkiiba ku xalliyo arrimihisa ama uu ku gaaro ujeedadiisa gaar ahaaneed.

Mitaal ahaan, si dastuurku u gaaro ujeedadiisa, wuxuu qaanuunka guud ee qaranka u dejinaya mabda'a guud ee asaasi ah, marka qaanuunka maamulkaanu xaddidaayo, si uu u fuliyo mabda'iidaas, shuruudaha lagu hirgelin karo ama lagu xaqiijin karo.

Soo gabagabayntii, xiriirka labadaan qaanuun wuxuu isugu soo biyo shubanaayaa, nuxur ahaan, in qaanuunka dastuuriga ahu yahay qaanuunka maamulka gogoldhig ama bilaaw lagama maarmaan ah, sida kan dambe kolkiisa ugu yahay, kan hore dhammaystir, asagu sidaas oo kale, lagama maarmaan ah.

WAXAA LAGU DAABACAY
WAKAALADDA MADBACADDA
QARANKA
MUQDISHO

NOLOSHA XISBIGA

Abaal-marinta 10kii Sanno ee Kacaanka

Xoghayaha Guud ee XHK, Madaxweynaha JDS Jaalle Maxamed Siyaad Barre wuxuu 28dii bishii Maarso ugu baahay dhammaan ummadda Soomaaliyeed inay sii wadaan halgankii dheeraa ee soo taxnaa 10kii sano ee Kacaanka jirey, kaso noqday mid dhidibbada loogu aasay qarannimada iyo sharafta Ummadda Soomaaliyeed.

Jaalle Siyaad oo ka had-

laayey munaasabadda abbalmarinta toban-guurada Kacaanka 21ka Oktoobar ee lagu qabtay garoonka ciyaaraha ee istaadiyo Muqdisho, wuxuu caddeeyey in loo baahan yahay in la laba-laabo tallaabooyinka lagu horumarinaayo dalka, iyadoo la midaynayo muruqa, maskaxda, iyo maalkaba, hal hayskuna noqonaayo hadal yar, hawl badan iyo hanuunsanaan iyo

isku fillaasho Soomaaliyeed xag dhaqaale, bulsho iyo mid siyaasadeedba.

Madaxweynaha oo la hadlaayey dad tiradoodu sare u dhaaftay 35.000, oo ka soo qayb galay munaasibaddaasi abaalmarinta ah, waxa uu sheegay in dadka halganka adag u soo galay dhismaha kacaanka ee 10kii sano ay tiro iyo baaxadba ka badan yihiin kumanyaalka qof ee sida firfircoonida ah uga qayb qaatay dhismaha dalka iyo difaaca Qaranka.

Wuxuu kaloo intaa raaciyey in inkastoo wada jirka shacbiga Soomaaliyeed lagu hantiyey guulaha uu dalku gaaray, haddana ay xaqiiq tahay inay dadka iyo hay'aduhuba ku kala heer sareeyaan halgankaas, sidaa awgeedna ay lagama-maarmaan tahay in qof kasta iyo hay'ad kasta lagu abaalmarayo kaalinta uu ka soo qaatay halgankii bulshada ee 10kii sano.

Xoghayaha Guud wuxuu caddeeyey in uusan weli dhammaan halgankii dhismaha dalka iyo abaalmarinta Kacaanka, sidaa awgeedna loo baahan yahay in halganka halkiisii laga siiwado, iyadoo qof waliba lagu abaalmarin doono wuxuu mutaysto.

Mar uu ka hadlaayey arrinta qaxootiga Jaalle Siyaad wuxuu sheegay inay Soomaaliya haatan joogaan

kumaan - kun qof oo qaxooti ah oo ka soo qaxay dilka iyo cadaadiska xabashida wuxuuna sheegay in loo baahan yahay sidii caadada noo ahayd in dadkaasi qaxootiga ah la geesinnimo geliyo, gacanna lagu siiyo badbaadada noloshooda.

Madaxweynuhu wuxuu tilmaamay in isticmaarku ku andacoonayo in JDS ciidammadeedu ay dagaal kula jiraan xabashida, taas oo ah been ay isticmaarka iyo dabadhilifyadiisa ay wareejiyeen oo aan sal iyo raad lahayn.

Wuxuu intaa raaciyey Madaxweynuhu inay tahay caadada gumeysiga in markii uu u adkaysan waayo dagaalka gobonnimadoonka ay u geddiyaan arrin laba dawladdood oo ay dabka gudahooda ka baxaya kula galgashaan dalalka la jaar ka ah.

«Annagu haddaan nahay JDS, dagaal askareed kula ma jirno xabashida, waxaa la dagaallamayaana waa go-

bonimadoonka u halgamaya xornimadooda iyo aaya - katalintooda», ayuu yiri Madaxweynuhu.

Jaalle Siyaad wuxuu gaaroonka Istaadiyo Muqdisho ku guddoonsiiyey Hay'adihii iyo dadkii mutaystay abaalmarintii Toban-guuradii Kacaanka 21ka Oktoobar.

Abaal - marintaasi oo isugu jirtey billado iyo shahaado sharafyo waxaa ku kala

guulaystay 141 hay'adood iyo dad tiradoodu gaarayso 7799 qof.

Waxa kale iyagana mu-naasabaddaasi abaalmarintii difaaca Kacaanka lagu guddoonsiiyey 5570 qof.

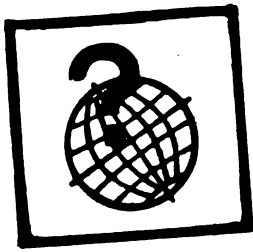
Abaal - marintu waxay u qaybsanayd billado dahab ah 3, bilado qalin ah 229, billado Maar ah 2006, Shahaado sharafta laad 1435, tan 2aad 1836, tan 3aad 2292.

Dhinaca difaaca Kacaanka waxay iyaguna ahaayeen, billad qalin ah 1, billado Maar ah 119, Shahaado sharafta laad, 2aad iyo 3aad oo tira guud dhan 5450.

Billadaha dahabka ah hay'adihii iyo dadkii mutaystay waxaa ka mid ah: — Wasaaradda Gaashaandhigga,

— Wasaaradda Waxbarashada iyo Barbaarinta iyo Jaalle Cabdirisaaq Maxamuud Abubakar.

ARRIMAHA DUNIDA

El Salfadoor.

19 Juulay 1979 ayaa Jabhadda Sandanista ka fara maroojisay xukunkii dalka Nicaragua keligi tashadihii SOMOZA.

Ayaantaa ka dib waayo cusub ayaa Nicaragua ka sokow, ameerikada dhaxe u bilowday. Waxaa aad u xoogaystay dhaqdhaqaaqyadii shucuubtaasi kaga soo horjeedeen talisyada ka dhisan, gaar ahaan waxaa ugu kulul dalka EL SALVADOR oo wakhtiyadan dambe ay ka taagan tahay xiisadi.

Si aysan EL SALVADOR u marin jidkii Nicaragua, ayaa 15 Oktoobar 1979 waxaa dalkaa ka dhacay afgambi ciidammo oo ay ka dambaysay Dowladda Mareykanku.

Durba waxay ballan - qaa-

dday xorriyadda muwaadiniinta iyo isbeddelka dhaqaale, khaasan kuwa ku saabsan qaybsashada dhulka.

Dhulka intiisa badan waxaa iska leh dhowr iyo toban qoys.

Inkastoo ay ballanqaadyadaas taageereen Axsaabta ay ka mid yihiin: Xisbiga shuuciga, Social Demogratiga iyo Demokirastiyaanka; ilaa hadda wax tallaabo demogaraaddiyayn ah oo fushay ma jirto.

Taasi waxay keentay inay Axsaabtii intooda badani kala noqdaan taageeridii ay dowladda u ballanqaadeen, waxayna hadda dowladdu ku tirsan tahay Xisbiga Demokiristaanka oo keliya.

Waayadan dambe waxaa aad u xoogsaday qaskii iyo iska horimaadkii hubaysnaa oo ka socday dalka, khaasan caasimadda Son.Solvador oo usbuuc kasta ay ku dhintaan dad fara badani.

Dilkii ugu foolxuma badnaa wuxuu ahaa kii uu ku geeriyooday baadariga Oscar Romero.

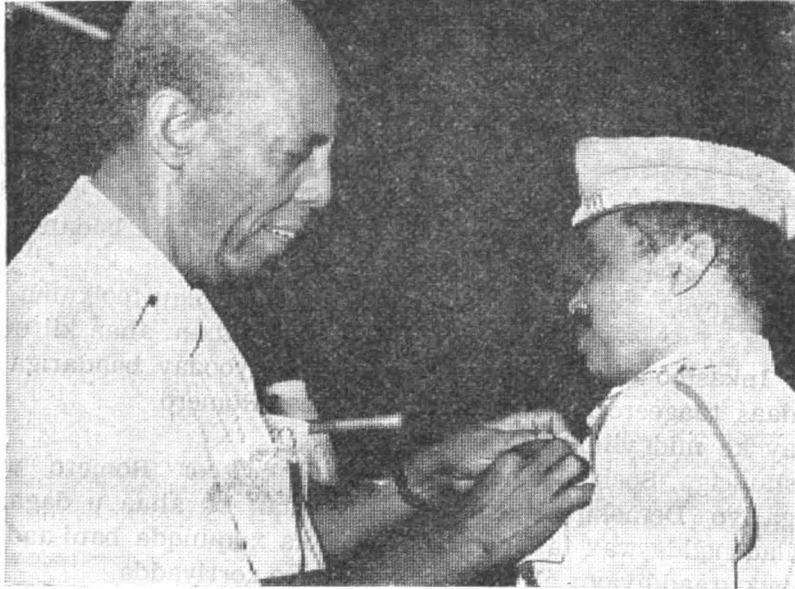
Oscar Romero wuxuu caan ku ahaa u dagaallanka xuquuqda bani-aadamka iyo xorriyadda.

Dilka Oscar Romero wuxuu tusaale u yahay in dowladda El Salvador ay ka noqotay ballanqaadyadii, ayna doonayso inay dalka xoog ku xasiliyo ayadoo isku hallaynaysa taageeridda ay dhowaan ugu baaqday dowladda Mareykanku.

WARBIXINTA BISHA

Xuska Maalinta Xoogga Dalka.

hab ah ku guddoonsiiyey Madaxweyne ku-xigeenka kowaad J/le Maxamed Cali Samater oo ku muteystay qaybtii wacneyd ee uu ka soo qaatay halgankii taxanaha ahaa ee dhismaha xogga dalka iyo horumarka dalka.

J/le Siyaad wuxuu iyagana billado isugu jira dahab. Qalin iyo maar ku guddoonsiiyey Jaallayaal ka tirsan Ciidamada Qalabka Sida ee Dalka JDS oo si daacadnimah ah uga soo baxay waajibadkii ka saarnaa qaranka Soomaaliyeed.

Madaxweynaha JDS J/Le. Maxamed Siyaad Barre waa xaa 12kii Abriil lagu guddoonsiiyey Billad geesiga Soomaaliyeed xafad loo sameeyey 20tan guuraddii ciidanka xoogga Dalka Soomaaliyeed, oo ku beegan 12ka Abriil laguna qabtay rugta Saraakiisha ee Magaalada Muqdisho.

J/le Maxamed Siyaad Barre Madaxweynaha JDS wuxuu billadaasi ku muteystay isagoo ka mid ahaa asaasayaashii ay taariikhdu xusayso kaalinta ay ka soo qaateen asaaska abaabulka iyo carbinta xoogga Dalka Soomaaliyeed.

Xoghayaha Guud ee XH. KS wuxuu kaloo ku mutaysatay Biladaasi gacantii weyneyd ee uu ka geystay guulihii dhaxal galka ahaa ee

xoogga dalka Soomaaliyeed ka soo hooyeen halgankoodii taxanaha ahaa ee labaatankii sanno ee aynu soo dhaafnay ee la xidhiidhey xagga difaaca nabadgelyada iyo horumarka dalka.

Isla munaasabadaasi wuxuu J/le Siyaad Billad da-

Madaxweynaha JDS J/Le Maxamed Siyaad Barre oo Munaasabadaasi khudbad ka jeediyey wuxuu ugu hoireyntii amaan iyo bogaadin u jeediyey dadkii soo qabanqaabiyey xafladaasi iyo Jaalleayaashii muteystay abaalmarintaa, iyo dhamaan xoogga Dalka Soomaaliyeed.

Ka hor Madaxweyne ku-xigeenka Kowaad, ahna Wasiirka Gaashaandhigga J/Le Maxamed Cali Samater, wuxuu salaan iyo hambalyo u diray dhamaan saraakiisha, saraakiil xigeennada, laylis sarkaal, alifleyda iyo dableyda xoogga Dalka Soomaaliyeed isagoo ugu hambalyeynaya labataan guurada.

J/Le Samater oo xafiiskii-

sa ugu warramay weriyeyaal ka tirsan Wasaaradda Warfaafinta waxaa uu tafaasiil dheer ka bixiyey dhismaha, tababarada iyo abaabulka xoogga Dalka Soomaaliyeed, wuxuuna sheegay in xoogga dalku waajibbaadkiisa kowaad uu yahay inuu kafaala qaado daafaca dalka iyo sugiidda nabadgelyada gudaha iyo dibeddaba.

Wasiirku wuxuu intaa raaciyey in xoogga dalka tan iyo intii dhidibbada loo aasay aad loogu dadaalay sare u qaadidda aqoontooda guud iyo tan xirfadeedba. iyadoo tiro iyo tayaba ay maanta ku filan yihiin daafaca dalka iyo xaqiijinta qarannimada Ummadda.

Shirkii Dib u habeynta Xeerka Ururka M. Afrika.

Wasiirka Wasaaradda Arrimaha Dibadda ee J. D. S. Jaalle Cabdiraxmaan Jaamac Barre oo mu-naasabadda furitaanka shirka dib u habaynta Xeerka Ururka Midowga Afrika ee 7dii April ka furmay muqdisho, hadal dheer ka jeediyey wuxuu ka warramay baahida weyn ee Afrika ay u qabto dib u habeynta xeerka UMA, (OAU) taasoo uu sheegey in xeerku uu soo dhisnaa muddo fara badan lagama maarmaana ay noqotay in dib loo eego iyadoo Afrika ay la soo gudboonaatey duruufo gaar ah ee la xidhiidha dhinacyada dhaqaalaha, siyaasadda iyo arrimaha ijtimaaciga.

Shirku wuxuu u doortay guddoomiye, ergada Soomaalia, safiirka Soomaaliya ee Geneva J/Le. Cabdillahi Siciid Cismaan, iyo ergada Siora Leone, Morocco iyo Malawi oo loo doortay guddoomiye ku-xigeenno.

Waxaa kasoo qayb galay shirka 14 dal oo ay ka mid yihiin; Somalia, Morocco, Mali, Malawi, cameroon Buuruudi, Swaziland, Kenya Congo, Uganda, Benin Sierra Leone Masar iyo Liberia.

Wasiirku wuxuu caddeeyey in dib u habeynta Xeerka Ururka Midowga Afrika ay Madaxda Afrika ahaan jeeb isku soo qaadeen

sidii wax looga qaban lahaa, hase yeeshee sannadkii ina dhaafey ee 1979kii lagu gudoosaday shirkii lagu qabtay magaal Madaxda Dalka Liberia ee Monrovia in la dhiso gudiyaal hawshaasi loo xilsaaro oo fuliya.

Isagoo hadalkiisii sii wata wuxuu yidhi «waxaa bogaa-din mudan in la dhaqan geliyey haatan hindisahaas sida ku tilmaaman go'aankii shir-madaxeedka OAU. Sugida ujeeddada gudi-ga waxay gaar ahaan koobaysa saameynta hindisayaal loo gudbinayo binayo madaxda dalalka Afrika si aragti ahaan looga gaga shidaal qaato dib u habeynta Xeerka Ururka iyadoo la cuskanaayo wixii waayo aragnimo ah ee la gaadhey si loo sii xoojiyo wada-shaqeynta iyo wax ku-oolnimada hay'adaha Ururka.

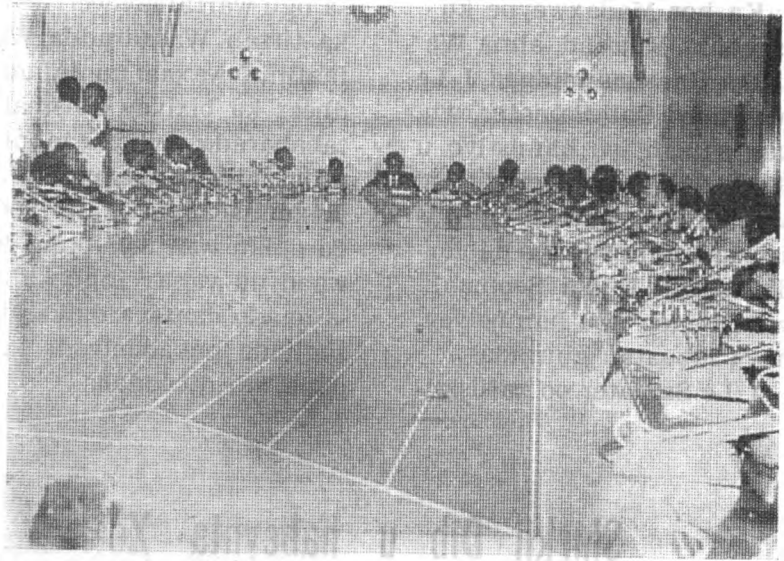
Mar uu ka hadlaayey hawsha shirkani, wasiirku wuxuu sheegay in guddigani dib u habeynta xeerka ee UMA uu ka dambeeyey hindiseyaal dhowr ah oo ay horey u soo jeediyeen Madaxweynayaasha Afrika oo u ka mid yahay Madaxweynaha JDS J/Le Maxamed Siyaad Barre.

Wuxuuna wasiirku shirka

xusuusiyey khudbadii Madaxweynaha JDS uu ka jeediyey shirkii Madaxweyne-yaasha UMA ay ku yeeshen Magaalada Kampala 1975kii markaasoo J/Le Siyaad ahaa Guddoomiyaha Ururka Midowga Afrika oo uu uga baaqay Afrika inay lagama maarmaan tahay in dib loo habeeyo xeerka Ururka iyo qaabka dhismihiisa si loo kordhiyo kartida ururka, isla markaasna loo adkeeyo halganka dheer ee loogu jiro, xornimada, midnimada iyo horumarka Afrika.

Wasiirka Arrimaha Dibedda ee JDS J/Le Cabdiraxmaan Jaamac Barre wuxuu ugu baaqay dawladda Afrika inay meel qura uga soo wada jeestaan xaqiijinta himilooyinka wax wada qabsiga dhaqaale, siyaasadeed iyo bulsho, mid goboled iyo mid qaaradeedba, si loo sii xoojiyo midnimada dawladda Afrika.

Munaasabada furitaanka shirkii ugu horeeyey ee dib u habeynta xeerka UMA, wuxuu sheegay inay lagama maarmaan tahay in culeys weyn la saaro dib u habeynta xeerka ururka dhinaca iskaashiga dhaqaale, saldhig adagna looga dhi-go wax wada qabsiga xagga

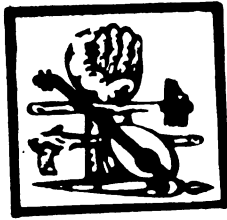

dhaqaalaha dalalka Afrika. «Ururka Midowga Afrika oo maanta 17 jirsaday, Madaxbanaanidiisii siyaasadeedna xidideysatay lagana adkaaday gumeysiga iyo midabtakoorka, waxaa loo baahan yahay in meel qudha looga wada jeesto himilooyinka dhaqaale ee Afrika, mid qaaradeed iyo mid goboled intaba» ayuu yidhi Wasiirku.

Isagoo hadalkiisii sii wada wasiirku wuxuu cadeeyey inaysan qiimo waxtar, ah yeelan karin midnimada Afrika xag dhaqaale iyo siyaasadeedba haddii ayan xil weyn iska saarin arrinta muhiimka ah ee la xiriirta

xuquuqda aadamiga, wuxuuna intaa raaciyey in xad-gudubka joogtada ah ee xuquuqda aadamiga, iyo xurriyadda ay sal u yihiin dhibaatooyinka ku yimaada dadyowga Afrika, kuwaasoo dhaliyey in dad ka badan 4 milliyon oo qaxooti ah ay maanta Afrika joogaan kuwaasoo ka soo cararay gumeysiga iyo cadaadiska dal-kooda.

Si looga hortago dadka badan ee Afrikaanka ah ee la xasuuqayo, la cadaadinaayo waxaa loo baahan yahay buu yidhi wasiirku, in Afrika ay talaabo mideysan ka qaado xoog weyn la saaro mabda' ah aaya ka talinta».

HIDDAHA IYO DHAQANKA

Suugaanka Kacaanka

— Axmed C. Xange

Horukaca aqoonta sare ee mar kasta ku xiran yahay bulshada, Sida xeerka, durraamadka, suugaanta, kd. Wuxuu awoodda dhaqaale ee dal kasta leeyahay, maxaa wacay aqoomahaas bulshada waxaa loo yaqaan in ay ku dul dhisan yihiin rukunka dhaqaale ee jira, Heer sare ee dhaqaale wuxuu dhaliyaa horukaca dhaqan ee dadku u aayo; sida buugag, wargeysyo, goleyaal maaweelo, shineemooyin, kd. Oo kordha, ka dibna garaadka dadweynuhu isna kordho. Dalalkii la gumeysan jirey, sida Soomaaliya, madax-bannaanaanta siyaasadeed waxay ahayd, welina tahay, gundhigga horukaca guud ee bulsada; maxaa wacay qofku kama tashan karo aayihiisa haddii uusan xor ahayn.

Hubka qofku ugu diriri jirey gobannimadiisa waxaa ugu weynaa seefta iyo qalinka, kan dambe baana marar badan ka xoog weynaa kan hore. Bulshada Soomaaliyeed haddii la eego waxaa jirey gabay-yahanno daljecleyaal ah oo hub dagaal-ahaan ugu adeegtey suugaanta dadweynaha waagii lagu jirey halganka gobannimo-doonka qaranka Soomaaliyeed. Kol hore waxaannu tusnay (eeg Heegankii 4/5/79) sidii geesigii qaranka Soomaaliyeed, Sayid Maxamed, maansadiisa uga dhigtay hub leh awood weyn ee uu kula diriro gumeysteyaalkii Reer-Yurub iyo soomaalidii la safatay iyaga. Soomaalidu ma lahayn af

qoran waagii Sayidku dagaalla-diisii ku qarxiyey gumeysteyaalkii soo weeraray dalkiisa; sidaas awgeed suugaanta dadweynuhu waxay Sayidka u noqotay awoodda war-isgaarsiinta iyo kicinta ciidammada gobannimodoonka, si ay ugu darbadaan halganka kulul. Ilaa waagaas suugaanta soomaaliyeed waxay noqotay hub xoog weyn oo loogu diriro gobannimodoonka soomaaliyeed ee Sayidkii shiday ololkeeda.

Noocyada maansada ee ku habboon baraarujinta dadweynaha, Sayidkiina ku dhaqmi jirey waagii uu wadey dagaalla-diisii, waxaa ka mid ah gabayga, geeraarka, masafada, walgada, kd. Noocyadaas maansadu, oo aannu kol hore kaga faalloonnay isla Heegankii 4/5/79, waxay weligood caan ku ahaayeen reer-guuraaga ku nool gobollada woqooyi-bari ee Soomaaliya, halkaas oo dagaalladii Sayidka badidood ka socdeen. Waxaa kale oo jira in noocyadaas maansadu boqol guurooyin ka hor ku hirgaleen farshaxanka suugaanta soomaaliyeed; kaas oo, malaha, la bilowday Raage, oo loo aqoonsaday aabbihii maansada qadiinka ah ee soomaaliyeed.

Killigii gumeysiga ee Soomaalidu soo martay boqol sano ku dhowaad, horukaca noloshu dhaqanka soomaaliyeed waa la xayiray. Guul darra-daas ku dhacday taariikhda soomaaliyeed awgeed indheer-

garadka iyo aqoon-yahanka soomaaliyeed ma helin awooddii garaadkoodu ku kori lahaa, saa waa la is-hor taageye. Kartidooda abuureed halkaas bay ku hagaastay, curdankii bayna ku ingegtay arrintaas, waxey waligeed aheyd gundhigga Siyaasadda Reer-Yurub, taas oo taawinaysa baabi'inta qiimaha dhaqan iyo kasmada abuureed ee dadka la gumeysto; iyo weliba in dalalkaas lagu tallaalo waxa lagu sheego hab-nololeedka reer-galbeed, taas oo, sida runta ah, aan wax kale ahayn, faanka iyo islaweynida gumeysteyaalka mooyiye.

In kastaba, cadaadinta gumeysigu ma awoodi karto in ay joojiso himilada dad idil oo kacaamay; calankii gobannimada soomaaliyeed ee Sayidkii dhidbayna mar labaad bay dad'dii dambe ka jafeen habaaskii oo sanooyinkii afarta-naad ee qaran kan ka dul babiyeen ciidda carfoon ee soomaaliyeed. Gabay-yahanno caan ah baa ka qaatay qayb wacan halgankii adkaa ee xoraynta dalka hooyo, iyaga oo horseed iyo afhayeen u ah dadkooda. Sidii waagii Sayidka oo kale, ma jirin qalab war-isgaarsiineed, sida wargeysyo, radio, kd. ee taliskii gumeysii-ee Soomaaliya ugu talagalay wargelinta dadweynaha oo badidood aan aqoon akhrin iyo qorid. Gabay-yahanka iyo waayo-araggooda oo keli ah buu dadweynuhu u doonan jirey waano iyo wadid waaya-

HALGAN

haas kharaaraa ee sheekada soomaaliyeed soo martay. Mar-kaas oo kale ee nolosha bulshadu murugsan tahay dadweynuhu wuxuu iska soo dhex saaraa geesiyadooda qaranka. Waagaasi wuxuu ahaa, sanoo-yinkii afartanaad iyo kontonaad, xilligii maansayahanna-da daljecleyaalka soomaaliyeed oo noqday garwadeenkii dadkooda, dalka oo idilina wuxuu ku garab taagnaa qeylo-dhaantooda hub qaadidda ahayd.

Maansooyinkii la curiyey waagaas ee ololiyey wadnaha soomaaliyeed meel kasta ha joogeene waxaa ka mid ah heestii la magac baxday SOOMAALIYEY TOOSA; « ee loogu wal-qalay gobannimada iyo wadajirka Soomaaliyeed. Taasi waxay ahayd qaylodhaan loogu baaqayey soomaali oo idil meel ay joogaanba, si ay u

qaataan hubka oo ugu diraan xornimada dalkooda hooyo. Heestaas gashay waayaha dalka, ee uu curiyey jaalle Cali Mire Cawaale sanadii 1946kii, dadweynaha baa wada bartay, miraheeda iyo luuqdeedba; waxaana laga tirin jirey shirarka siyaasadeed ee Ururkii Dhallinyarada Soomaaliyeed ee ku firirsanaa dalka oo idil. Ujeeddada heestu waxay ahayd dhiirrigelinta iyo kicinta dadweynaha, si ay ugu guntadaan loolanka heegan ee loogu jirey madaxbannaanaanta dalka hooyo. Wax ay gumeysteyaal-ku ka nebcaayeen heestaas ma jirin, say iyaga bay dab ku oogeysayey, si looga eryo ciidda carfoon ee soomaaliyeed.

Waayihii Sayidka dagaalla diisu socdeen (1901 - 1920) ee uu la loollamayey gumeysteyaal-ka Reer - Yurub iyo Am-

xaarada, daraawiishtu waxay lahaayeen erayo ay isugu baaqaan, sida «daraawliish», «weerar» «Sayid», kd. Erayadaas bay ku dagaal geli jireen daraawiishtu, argagax iyo dhakafaar bayna ku abuuri jireen cadowga shisheeyey; soomaalidase yididdiilo iyo geesinnimo bay gelin jireen. Sidaas oo kale jaalle Cali heestiisu waxay taabatay wadnaha dadkiisa, waxayna noqotay amaanta gobannimada soomaaliyeed. Hana-nashadii xornimada qaranka ka dib heestaasi marna ma qiime jabin, guubaabadeediina ma gaboobin oo weli sidii baa looga tiriya shirarka bulshada ee ku lug leh baraarujinta dadweynaha, radiyaha qaranka waa laga baahiyaa. Sanoo-yinkii tegey «SOOMAALIYEY TOOSA» waxay runtii, noqotay ammaanta calanka Soomaaliya, in kasto oo aan weli si joogto ah loogu aqoonsan. Jagadaas moomada sare leh bay heestu haatan kaga jirtaa suugaanta kacaanka soomaaliyeed. Miraha heesta da'dii hore way wada yiqinnee, gurboodka haatan kacayase in ayan aqoon baa suurowda:

Soomaaliyey toosoo
toosoo isku tiirsada ey
hadba kiina taag daraney
taageera weligiin ey;
waxa aan la taahaayoo
ilmadu iiga qubanaysoo
ikhtiyaar nin loo diidoo
la addoonsadaan ahay ey;
Soomaaliyey toosoo
tulud geelee oo dhacan baad
toogasho u bareedhaan ey
ma dhulkaan dhan oo tegey
baan
nina dhagax u tuurayn ey;
Soomaaliyey toosoo
tira ariya oo dhaxalaa
sideed baa naloo tubanoo
ninba toban la meel mari-
noo
cadawgeen inoo talin ey
Soomaaliyey toosoo
toosoo isku tiirsada ey
habda kiina taag daran ey
taageera weligiin ey

Labaatankii sannadood ee kontonaad iyo lixdanaadkii ee qarnigan waxaa lagu qiyaa-si karaa xilligii labaad ee dhibibkaca ama soo noolaad-ka maansada halganka ee Soomaaliyeed; dhibibkacaas oo la bilowday, sidii aannu ku sheegnay qayb I, ee qodob-kan, halgankii gobannima-oonka ee Sayid Maxamed wadey caaradkii qarnigaan 20aad. Sayidka iyo rag kula jirey halgankaas oo gacantii-sa midig ahaa, sida Ismaaciil Mire, baa waagaas curiyey maansada halganka ee Soomaaliyeed, oo ay hub ahaan ugula dagaallameen gumeyste-yaalka shisheeye iyo dibu-socodyadii Soomaaliyeed ee la saftay cadowgii Waqti-gaas labaad ee laga hadlayo goobta maansada Soomaaliyeed waxaa haystay maansa-yahanno daljecleyaal ah, oo sii wadi jirey xeerki maansada halganka ee laga dhaxlay da'dii hore ee maanso-yahannadii Soomaaliyeed. Xilligaa-si, sida dhabta ah, wuxuu ahaa mid qallafsan haddii la eego waayihii ama taariikh-dii dhoweyd ee Soomaaliyeed; halgankii gobannimo-oonkuna heer sare buu joogey, Soomaaliduna waxay gaareen wadajir ayan yeelan waagaas ka hor, si ay ugu guntadaan xoraynta ciidda hooyo. Sidii lagu helay wadajirkaas waa arrin yaab leh oo dadkii goob-joogga ahaa ee ka qayb galay halganka ay ku adag tahay sheekadeedu, haddii la gar-waaqsado in dhibaatooyin ba-dani dhex yiileen bulshada Soomaaliyeed. In kastaba, waxaa inoo cad in codka maansa-yahanka, daljeclaha Soomaaliyeed door weyn we-ligiis ka qaadan jirey baraa-rujinta iyo guubaabinta dad-kiisa, si ay u gutaan waaji-bkooda ah gaashaandhigga ciidda hooyo. Arrimaha ay ka mid yihiin wadadhalasha-da, iyo isku dhaqan-ahaanta,

ayaa suuro gellsay wadajirka Soomaaliyeed oo la'aantiis halganka gobannimo-oonku noqon lahaa hal bacaad lagu lisay.

Caadooyinka maansada Soomaaliyeed, tii hore iyo tan cusubba, waxaa lagu yaqaan in gabayaagu maldaho ama daboolo shayga ama ujeeddadiisa. Wuxuu gabayaa-gu tilmaamaa shay qiimo iyo muuno weyn u leh bulshada uu ku dhex noolyahay.

Tusaale-ahaan, geelu waa laf-dhabarka dhaqaalaha reer miyiga Soomaaliyeed.

Arrintaas baa u sabab ah in maansada soomaaliyeed lagu ammaano geela, waxtarklisa na lagu tilmaamo. Maansoo-yinka ay tiriyeen maansa yahannada caanka ah ujeeddadoodu, sida badan, waxay ku saabsan tahay arrimo cul culus, sida gobannimo, deeq-sinnimo, geesinnimo rageed, Waxaa kale oo ujeeddada maansadu noqon kartaa kal-gacalo iyo ammaan dumar, ama faras dheereeya oo la jecel yahay. Ujeeddada gabayaagu, in kastaba, way u muuqataa qofka Soomaaliyeed ee maqla ama akhrista maansadiisa; maxaa wacay waxaa lala socon karaa firada dahsoon ee maansa - yahanka iyo erayada uu wax ku tilmaama-yo, Laakiinse dhib weyn bay ku tahay qofka aan Soomaali u dhalan ee isku daya in uu garto xeerkaas u gaarka ah maansada Soomaaliyeed iyo garaadka hoose ee gabayaaga u gaarka ah maansada Soomaaliyeed iyo garaadka hoose ee gabayaaga curinaya maansadaas.

Sannooyinkii afartanaad ka caaradkoodii, kolkii halganka gobannimadoonku gaarey heer sare, talisyadii gumeysi-

ga ee joogey Soomaaliya ca-daadin culus bay saareen dagaal-yahannadii iyo suugaan-leydii Soomaaliyeed ee gar-hayeenka u ahaa loollanka, si ay u curyaamiyaan dhaq-dhaqaaqa gobannimadoonka, wadajirka garwadeenkii-sana u kala dhantaalaan. Waagaas buu gabayaaga, daljeclaha caanka ah, jaalle Yuusuf Xaaji Aadan tiriyeey heesta soo socota, Jaalle Qarshina ku xiray muusikada yaabka leh:

1. hamuun nin qaboo hashiisa irmaan ha maalin la leeyahaan ahay;
2. Nin hawd fadhiyoo harraad dilaayoo biyihii laga heegey baan ahay;
3. nimaan hadalkiisu hana gelinoo harqoodaalkiyo haweenkaba dhaafinbaan ahay;
4. dagaal nimuu haysto meel halisoo huftsilku hangool yahaan ahay.

Beydka 1-d hesha gabayaa-gu sheegayo waa gobannimada uu hamuunta u qabo, ee lama hayo geel hadalkiis.

Bishii Juun 1960kii waxaa la dhidbay, markii ugu hor-reysay waayaha Soomaaliyeed, Calanka Qaranka Soomaaliyeed oo ka kooban xiddig cad oo shangees ah oo ku taal cir aan caadna lahayn. Xiddigtu, sida la ogyahay waxay tilmaameysaa shanta qay bood ee gumeystayaalku u kala qaybiyeen carrada Soomaaliyeed, qaar Ingiriis u talin jiray, qaar Faransiis, Talyaani ga. Calankii Ingiriiska kala haysan Jireen ayaa maalin-taas laga dul qaaday ciidda carfoon ee Soomaaliyeed, bo-qol sano ku dhowaad ka dib.

Jaalle Xuseen Aw-Faarax iyo Saxardiid Maxamuud, oo ka dib geeriyooday, baa dhaartaas si wacan u tilmaamay raynraynta xad-dhaafka ah ee uu qabey qofka Soomaaliyeed, meel kasta ha joogee:

Korsiimo helloo
Kaalinteennii gallee
gaajadii kulul iyo
kuududkii ka kacnee
kun-faciis la cadaab
Kufigii erinee
waa kii aynu rabnee
kifaaxiise gallee (calanka)
Soomaalaay kulligiin
kulmiyaa la sudhee
kadabaa dhaha ey..-

Heestaasi waxay ka mid ahayd kuwii caanka noqday waagii la helay xornimada dalka, ama la dhashayba; magac iyo muuno weyn bayna u kasabtay fanyahannadii curiyey. Saxardiid ma saarra if-

ka, xusuustiisu se waxay ku waari doontaa waayaha dalkiisa. Xuseense waa inoo joogaa, aqoonsi iyo heybad weyn buuna ku leeyahay dalkiisa iyo dadkiisa uu hagar la'aanta ugu soo halgamay xornimadiisa. Ciiddu ma ilowdo carruurteeda.

Qiiirada daljeclaanta ee ku dheehan heetaas ka sokow, waxaa fanyahanku ku unkay macne cusub oo uu u helay erayga Kulmiye, Calanka Qaranka Soomaaliyeed. Eraygaasi waa ku jiri jirey Af-Soomaaliga, macnahaas-se ma lahaan jirin. Erayga calan af-carbeedka ayeyna ka soo ergeysannay, maxaa wacay curashadii heestaas ka hor ma jirin eray Soomaaliyeed oo geli karay jagadaas. Afkeennu waa hodan, innagaase illownay.

Fanyahannada Soomaali-

yeed maansadooda halganka ah kuma koobna dalkooda oo qur ah ee waxay taageerayeen weligood loollanka gobannima-doonka ee ka socda qaaradda Afrika oo idil. Geeridii geesigii Afrika, Patrice Lumumba, Jaalle Qarshi wuxuu ka tiriyey heestaan gashay waayaha suugaanta Soomaaliyeed, fac ka facna jiri doonta:

Lumumba ma noola
mana dhiman ay
labada midna haw ma-
laynina ey
muuqiisoo la waayey mo-
ooyaan ey
inuu maqan yahay ha
moodina ey;
madax buu oon ahaa
mudnaan jiray ey
Miyay kaalintiisii maran
tahay ey?
mar uun baannu aarsan
doonnaa!

ARAGTIDA CILMIGA AH

Nuxurka Aydiyolojiyadda Hanti-wadaagga .

— Cali X. Cabdulle

Aydiyoloji waa hab xiriirsan oo afkaar iyo aragtiyo ah, waa hab ay dabaqad mucayan ah ku ilaaliso kuna fuliso fikradaheeda. Fikradahaasi waxay tilmaamayaan meesha ay dabaqaddaasi kaga jirto bulshada.

Ideolojiyadu ma ahan wax kaligeed iska baahda ee waxay u baahan tahay dad baahiya iyo qalab lagu baahiyo. Haddaba dabaqad kastaa waxay leedahay dad u baahiya ideolojiyadeeda maadaama uu dabaqadaha ka dhexeeyo iska horimaad cadawtooyo oo ay leeyihiin ideolojiyaad kala duwan.

Qasab ma ahan in faafiyaha ideolojiyadu uu ka tirsanyahay dabaqadda uu faafinayo ideolojiyadeeda marka laga eego xaaladkiisa shaqo ee dadka kale (Social status): mar hadduba faafinayo ideolojiyad dabaqadeed yuusan ka tirsanaanin dabaqaddaas hadduu doono laakiin wuxuu ka mid yahay aqoon yahannada dabaqaddaas. V.I. Lenin wuxuu yiri «Aqoon yahannada waxaan magacaan u siiney waa kooxda si buuxda, dhamaystiran oo faahfaahsan u micnaysa una soo baahisa danta iyo horumar marka ay dabaqad mucayan ah suubisay ama ay leedahay» (V.I. Lenin coll. Works Vol 7.P. 45). Gabogabo ahaan aydiyoloji waa hab afkaar iyo aragtiyo ah oo si toos ah ama aan toos ahayn inkicaas ugu samaysa dhinacyad kala duwan ee nolosha bulshada, waa fikradaha inoo muujinaya qaab-

ka ay dabaqaddaasi u goosatay inay ku ilaaliso ama ku bedesho dhismaha bulshada ee waqtigaas jira.

Haddaan dib u jelleecno taariikhda bulshooyinka adduunka una fiirino si maaddinimo ah waxaanu arkaynaa in noloshu tahay mid ku dhisan halgan iyo iska hor imaad ka dhexeeya danooyin kala duwan iyo kuwo isku mid ah gudahooda.

Marka laga reebo bulshadii bidaa'iga ahayd iyo bulshada H/Wadaagga ah waxaa seddexdii hab ee kale oo dhaqan dhaqaale ka dhex jiray loolan iyo halgan iska horimaad ee dabaqado danahoodu iska soo horjeedaan.

Dabaqadi waa wax taariikhi ah oo muddo dhashay muddona dhammaanaysa, markuu curtay habkii labaad oo dhaqan dhaqaale, habkii is adoonsiga ayey si cad u muuqatay inay bulshadu u qayb santahay dabaqado iska soo horjeeda.

Hantida gaar ahaaneed ayaa keentay sababna u ahayd soo bixitaanka dabaqadaha. Hantidani ma aysan sababin oo keli ah soo bixitaanka dabaqadaha ee waxay kaloo keentay in dabaqad kastaa yeelato aydiyolojiyad u gaar ah oo ay ku ilaaliso kuna fuliso danaheeda. Halkan waxaa si cad ugu muuqata in mar haddii ay jiraan aydiyolojiyado kala duwan ay khasab tahay inuu ji-

ro iska horimaad, isdiidmo iyo loollan aan kala joogsi lahayn oo ka dhexeeya xoogagga ama dabaqadaha kala duwan.

Nuskii dambe ee qarnigii 19aad ayey aydiyolojiyada H/W si cilmi ah ugu soo bannaan baxday dunida kana soo gudubtay dhalanteednimadii ay ku jirtay waayihii hore. Maalinba maalinta ka dambeeysay aydiyolojiyada H/W wey sii, xoogaysanaysay waxayna ku dhex baahaysay baroolotaariyaadka iyo dadweynaha dulman. Dabaqadda shaqaalaha oo ah dabaqada si cad ugu habaysan aydiyolojiyada H/W una mintidaysa hirgelinteeda waxay maalin walba maraysay heer.

1917 Waa maalin baroolotaariyaadka xusid gaar ah ka mudan waxay ahayd maalintii ugu horreeysay oo ay diktaatoriyad boroolotaariyaad ah u soo baxday dunida. Waxaa maalintaas loo Yaqaanaa K.O. MUNIHII BAARIIS. Inkastoo ay diktaatoriyaadii boroolotaariyaadka ay jirtay 72 maalmood oo keliya (18 Maarso ilaa 28 maajo 1871) haddana waxaa laga helay waayo aragnimo weyn oo ay xoogagga horusocodka ah ee dunidu ay ku dagaal galeen kuna guulaysdeen. Halgankii taxanaha ahaa ee ay dabaqadda shaqaalaha ugu jireen la dagaalanka dhiigmiiradka iyo isku dulnoolaadka qof qofka wuu sii kor dhayey maalin walba wixii ka dambeeyey taariikhda aan kor

ku soo xusnay.

Dabaqadda horusocodka ah waxay aydiyolojiyadeedii si baraatiko ahaan ah u guuleysatay una adkaatay kadib kacaankii waynaa ee Oktoobar 1917 oo uu hoggaaminayey V.I. Lenin. Waqtigan wixii ka dambeeyey aydiyolojiyada H/W waxay noqotay mid dagaal ba'an ku haysa aydiyolojiyada H/G waxayna muujisay aydiyolojiyada hore gacan sarraynta ay ka leedahay tan dambe. Kacaankii Oktoobar 1917 wuxuu dhigay asaaskii adduunku u kala qaybsamay laba hab bulshadeed oo iska soo horjeeda, wuxuuna ahaa Kacaankii ay ku guulaysteen shaqaaluhu furayna waa cusub oo noqday waagii dabar goynta H/G iyo dhismaha H/W. Kacaankii H/W ahaa ee 1917 wuxuu rumeeyey faaladii Lenin uu ku yiri ma suuro geli karto in waddamada adduunka oo dhan kacaan H/W ahi ka curto markeliya ee imberayaaliyadda waxaa laga wareemi karaa meesha ay ugu jillicsantahay, halkaas oo noqotay RUUSIYA, isla markaana waxaa ka jiray xaaladahii objegtifka iyo sabjegtifka ahaa ee uu u baahnaa dhalashada kacaan H/W ah.

Aydiyolojiyada H/W waxaa maanta aaminsan una mitidaya hirgelinteeda iyo dhismaheda in ka badan 90 xisbi oo ah axsaabta nooca cusub. Sanadkii 1969, 21 Oktoobar waxaa dalkeenna ka curtay kacaan H/W ah oo ay hoggaaminayaan saraakiil horusocod ah oo uu hoggaaminayey Jaalle Maxamed Siyaad Barre, kacaankayaga H/W ah oo haatan toban jirsaday wuxuu guulo waaweyn oo wax ku ool ah oo la taaban karo u soo hooyey ummadda Soomaaliyeed gaar ahaan xoogsatada muruq maalka ah, guulahaasi ma ahan kuwo lagu soo tirin karo

warqad dusheedna looga bogan karo waxaa inagu filan oo kali ah inaan si kooban u niraahno kacaanku wuxuu ku guulaystay hirgelinta iyo dhamaaystirka dhammaan qodobadii ku caddaa baaqiisii koo waad, waxaa u suurto geliyey kacaankayaga inuu hirgeliyo waxaas oo guulo ah waxay tahay ku mintidka hirgelinta iyo dhismaha aydiyolojiyada Maarkiisin - Leninisim, Jaalle Siyaad Xogayaha guud ee XHKS Madaxweynaha Jamhuuriyadda Dumoqraadiga ee Soomaaliya oo ka hadlayey doorashada aynu dooranay aydiyolojiyada H/W wuxuu yiri «Waxaannu Dooranay H/W Cilmiga ku dhisan waayo waa jidka kali ah ee aan ku gaari karno isbedel dhaqsi leh ee dhinacyada kala duwan ee noloshada bulshada.» Kacaanku wuxuu badalay habkii siyaasadda, dhaqaalaha iyo kii bulshada ee dalka Soomaaliya wuxuu noqday kacaan ku abuuraya dadyowga Afrika niyad kacaanimo ah kuna guubaabinay inay ka baxaan dulliga iyo darxumada Imberyaalimku ku hayo inay midnimada dadyowga Afrikaanka tahay danta keli ah ee Afrika.

Kacaanka Oktoobar ee Soomaaliya wuxuu beeniyey fikradihii danaystayaasha iyo hanti wadaag xumaysasha ku doodi jiray in lasoo maro H/G si H/W loo dhiso, wuxuuna tusayaa in H/W uu dhisi karo dal aan soo marin H/G dhinaca dhaqaalahana ka dambeeya, shaqaale badan oo urursannaan lahayn.

Kacaanka Oktoobar 1969 wuxuu baraatikada ku xaqiijiyey in cilmiga M/Leninisim uusan ahayn cilmi dokomantiga ah balse yahay cilmi barbaaraya oo dal kastaa waayo aragnimadiisa kacaaneed u tahay ballaarin iyo naax naaxin. Kacaanku wuxuu u halgamayaa

in Soomaaliya noqoto bulsho H/W ah.

Dunida waxaa ka jira laba aydiyolojiyadood oo kala duwan waxayna kala raacsan yihiin labada hab ee dhaqan dhaqaale ee H/G iyo H/W, mana jirto aydiyolojiyad saddexaad ee dhex mari karta labadan aydiyolojiyadood.

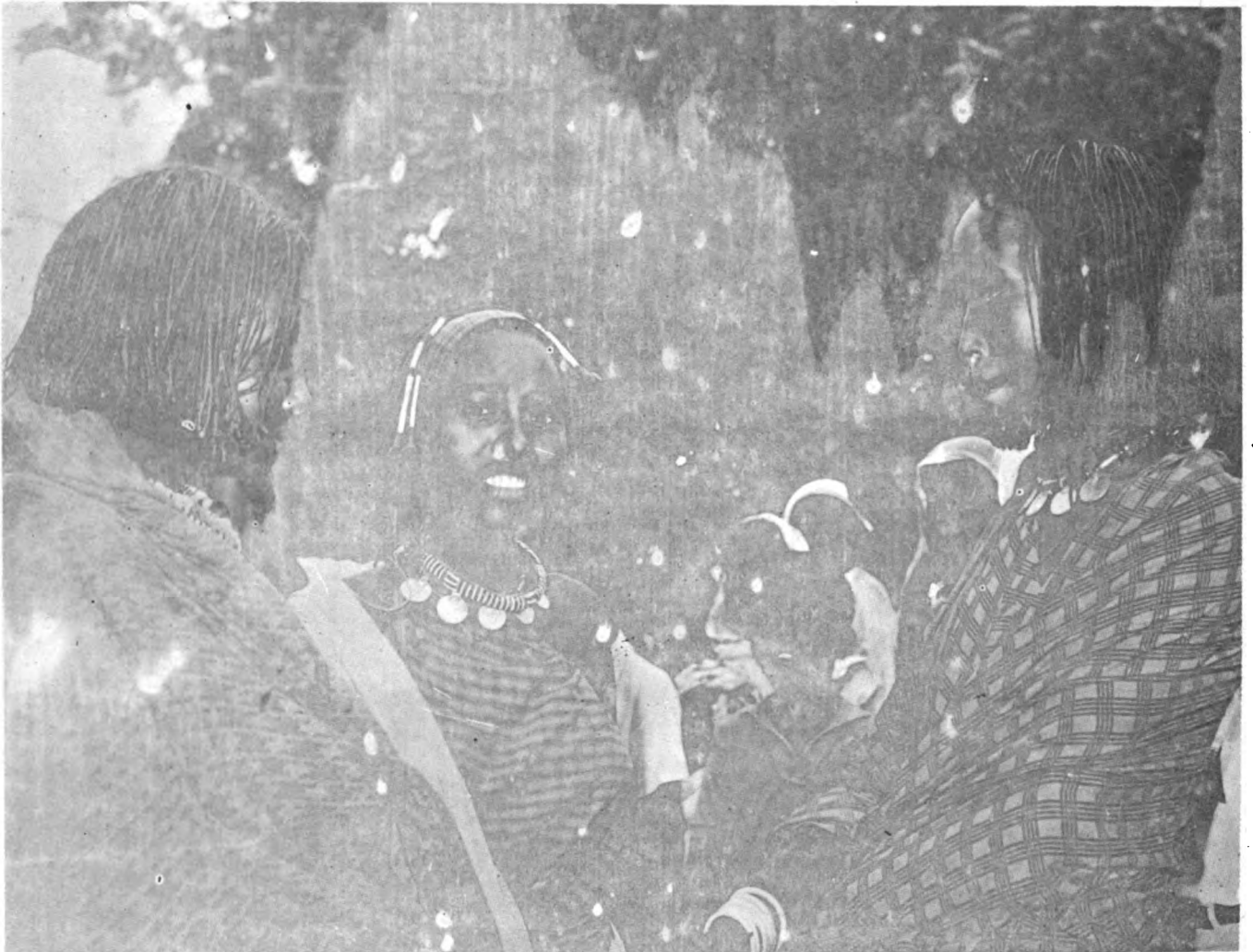
Jaalle V.I. Lenin oo arrintaan ka hadlay wuxuu yiri «ma jirto aydiyolojiyad saddexaad dunida maanta aynu ku noolnahay, qofkii ama kooxdii ku andacootana in aydiyolojiyad saddexaad jirto waxay noqonayaan kuwa gaacn siiya aydiyolojiyada burjuwaasiyadda.» (V.I. Lenin Coll; Works, V5, P 384).

Aydiyolojiyadda H/W waa aydiyolojiyadda leh qawaaniin iyo mabaadii ay ku saxaysow Waxay doonaysaa inay bulshada aadamigu gaarto horumar dhan walba ah. Aydiyolojiyadani waa aydiyolojiyada waa ga kala gurka oo laga guurayo habka H/G ee dulmiga iyo isku dul noolaashada qofka qofka loona guurayo hab cusub ee dhaqan dhaqaale kana sarreeya kan H/G. Waxay dadkeeda bartaa habka lagu gaarayo heerarka horumarka mujtamaca cusub, sidii iyo qaabkii loo baabi'in lahaa dib u dhicii iyo dhaqamadii xumaa oo horay bulshada uga dhex jiray iyo xoogii baabi'in lahaa dib u dhacaas abuurin lahaana bulsho cusub.

Xoghayaha Guud ee XHKS, Madaxweynaha Jamhuuriyada Dimoqraadiga ee Soomaaliya Jaalle Maxamed Siyaad Barre wuxuu isagoo micnaynaya nuxurka aydiyolojiyada H/W yiri, «Aydiyolojiyad H/W waa midda kali ah ee ayuu dhibaata kaga bixi karno, aynuna isku afgaran iskuna raaci karno.»

AWRKU WAA GAADIID HAYIN AH OO KU DHEER DHAQANKA REER GUURAAGA SOOMAALIYEED.

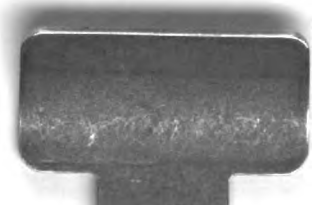
QURUNDA LAPPISKA DHAQANKA BAADIYAHA SOOMAALIYEED.

3 0000 008 425 237

PERIODICAL
THIS DOES NOT CIRCULATE

HECKMAN
BINDERY INC.
AUG 95
Bound - To - Please N. MANCHESTER,
INDIANA 46962

